

Faglig samarbeidsutvalg for barn og unge

Møtetid: 30.04.24, kl. 13.00-15.00
Sted: Digital deltakelse via Teams

Saksliste

- Sak 08/24 Innkalling og dagsorden**
- Sak 09/24 Informasjonsmaterieil til barn, ungdom og pårørende**
- Sak 10/24 Retningslinje for overganger fra barne- til voksenorientert helsetjeneste**
- Sak 11/24 Orientering fra Ungdomsrådet**
- Sak 12/24 Handlingsplan 2024 Ungdomsrådet**
- Sak 13/24 Samhandlingskonferansen 2024**
- Sak 14/24 Eventuelt**
- Sak 15/24 Neste møte og kommende saker**

Sak: 08/24
Tittel: Innkalling og dagsorden
Fra: Sekretariatet
Møtedato: 30.04.24

FSU Barn og unges leder Sylvia Buyle ønsker velkommen til møte i FSU Barn og unge. Saksliste med saksframstilling ble sendt ut til FSU-ets medlemmer i forkant av møtet.

Referatet fra møtet 20.02.24 er godkjent via e-postrunde, og publisert på www.helsefellesskapet.no.

Forslag til vedtak:

Innkalling og dagsorden er godkjent.

Sak: 09/24
Tittel: Informasjonsmaterieil til barn, ungdom og pårørende
Fra: Sekretariatet
Møtedato: 30.04.24

I møtet til FSU BU den 20.02.24 ble behovet for bedre informasjonsmaterieil til barn, ungdom og deres pårørende drøftet, der tematikk rundt rettigheter, fastlegerollen, overganger og pårørenderollen ble løftet som viktige tema. FSUet vedtok at tematikken på ny skal løftes i dagens møte, der videre arbeid settes i system.

Forslag til vedtak

1. FSU BU setter ned en arbeidsgruppe bestående av (*videre vedtak utformes i møtet*).
  2. FSUet ber sekretariatet kalle deltakerne inn på møte for oppstart av arbeidet.
-

Sak: 10/24
Tittel: Retningslinje for overganger fra barne- til voksenorientert helsetjeneste
Fra: Sekretariatet
Møtedato: 30.04.24

Revidert retningslinje ble sendt ut til utvalgets medlemmer den 08.04.24, og det er kommet ett innspill som vil tas opp videre i dagens møte.

Forslag til vedtak 1:

1. FSUets medlemmer sender retningslinjen ut i sine aktuelle nettverk på en høringsrunde med svarfrist 14.06.24.
2. FSUet ber sekretariatet sende retningslinjen på høring i FSU PHR.
3. Høringssvar og revidering gjennomføres på neste møte i FSU BU den 11.09.24.

Forslag til vedtak 2:

1. FSU BU reviderer retningslinje basert på innspill.
2. Revidert retningslinje sendes på ny ut til utvalgets medlemmer før høringsrunde.

Vedlegg 1. Retningslinje for overganger fra barne- til voksenorientert helsetjeneste

---

Sak: 11/24
Tittel: Orientering fra Ungdomsrådet
Fra: Koordinator for Ungdomsrådet Nikolai Raabye Haugen
Møtedato: 30.04.24

I dagens møte orienterer koordinator for Ungdomsrådet, Nikolai Raabye Haugen om pågående arbeid og rekrutteringsarbeid i Ungdomsrådet. Det er ønskelig å få tilbakemelding fra utvalget på hvordan Ungdomsrådet kan nå ut til både helsepersonell og ungdommer, samt drøfte hvordan kan vi jobbe sammen for at ungdomsrådet ved UNN får et godt ungdomsråd fremover.

Forslag til vedtak:

«Vedtak formes i møtet»

Vedlegg 2: Plakat rekruttering UR

Sak: 12/24
Tittel: Ungdomsrådets handlingsplan 2024
Fra: Koordinator for Ungdomsrådet, Nikolai Raabye Haugen
Møtedato: 30.04.24

Ungdomsrådet har vedtatt handlingsplan for 2024 som beskriver hva ungdommen anser som viktig å jobbe med fremover, og med fokus på hva ungdommen ser av behov ute i tjenestene. Ungdomsrådet har troen på at et tett og godt samarbeid med FSU barn og unge kan hjelpe ungdomsrådet med å nå en del av målene som er satt, og i dagens møte ønsker ungdomsrådet innspill fra utvalgets medlemmer for hvordan vi kan nå målene sammen i FSU-et. Basert på handlingsplan drøftes videre samarbeidsområder.

Forslag til vedtak:

«Vedtak formes i møtet»

Vedlegg 3. Handlingsplan 2024 for Ungdomsrådet

Sak: 13/24
Tittel: Samhandlingskonferansen 2024
Fra: Sekretariatet
Møtedato: 30.04.24

Helsefelleskapet Troms og Ofoten skal arrangere samhandlingskonferanse i november, og basert på at konferansen først og fremst retter seg mot det faglige nivået i tjenesten, har SSU bedt FSUene om å melde inn forslag til relevant program. Fra FSU Barn og unge deltar leder Sylvia Buyle i programkomiteen. I dagens møte bes deltakerne i FSUet om å gi innspill på et faglig spennende og dagsaktuelt program som treffer målgruppen, pasientnært/utøvende personell, tjenesteledere, fagutviklere m.fl. i kommuner og sykehus.

Forslag til vedtak:

FSU BU ber representant inn i programkomiteen ta med seg innspill fra dagens møte videre inn i planlegging av Samhandlingskonferansen for 2024.

Sak: 14/24
Tittel: Eventuelt
Møtedato: 30.04.24

Det er ikke meldt saker til eventuelt i forkant av møtet.

Sak: 15/24
Tittel: Neste møte og kommende saker
Fra: Sekretariatet
Møtedato: 30.04.24

Neste møte avholdes digitalt 11.09.24.

Saker meldes fortløpende til sekretariatet, og framstilles på egen mal. Malen finnes på www.helsefelleskapet.no. Ta kontakt med sekretariatet ved behov for veiledning eller bistand.

Utfylt saksframlegg med eventuelle vedlegg sendes lene.kristiansen@unn.no

Forslag til vedtak:

FSU BU tar informasjonen om neste møte og rutine for innmelding av saker til orientering.

Retningslinje for overganger fra barne- til voksenorientert helsetjeneste

Denne retningslinjen er laget av Faglig samarbeidsutvalg for barn og unge, ett samarbeid mellom kommunen og Universitetssykehuset Nord-Norge HF, ungdomsrådet og fastlegerepresentant. Retningslinjen er vedtatt i Strategisk samarbeidsutvalg den XX og er gjeldende for partnerne i Helsefelleskapet Troms og Ofoten.

Retningslinjen ble utviklet etter ønske fra Ungdomsrådet og tilbakemeldinger fra helsepersonell ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) og kommunene. Den er i tråd med Nasjonal helse- og sykehusplan (NHSP), som sier at pasientforløp som strekker seg over kommuner og sykehus bør ha gode rutiner for smidige overganger. Dette skal gi pasienter og deres pårørende forutsigbarhet og trygghet, samt muligheten for at helsepersonell kan konsultere hverandre gjensidig. I tillegg skal det være IKT-systemer på plass som støtter denne samhandlingen.

Definisjon på overgang:

"Livet vårt er kanskje ikke helt forutsigbart, men det er viktig at behandlingen vår er det. Går ting galt i ungdomstiden drar vi gjerne med oss problemer over i voksen alder. Overgangen fra barn til voksen i sykehuset må derfor ikke gå galt. For å sikre trygge og gode overganger må helsepersonell ta utgangspunkt i ungdommens særskilte behov ..." (Sitat fra prinsipper for gode overganger utarbeidet av Ungdomsrådene i Helse Nord okt 2018)

I Barnelegeforeningens veileder for gode overganger for ungdom (2020) defineres transisjon slik: «en målrettet og planlagt overføringsprosess for ungdom og unge voksne med kroniske tilstander fra barneorientert til voksenorientert oppfølging i helsevesenet» (Helsebiblioteket – Pediatriveiledere – Ungdomsmedisin: <https://www.helsebiblioteket.no/pediatriveiledere?menuitemkeylev1=12056>).

Hensikt

Retningslinjen skal bidra til at alle ungdommer med langvarige helseutfordringer, uavhengig av diagnose og bosted, opplever en god overgang fra barne- til voksenorienterte helsetjeneste mellom UNN og kommunene.

Det overordnede målet med en felles retningslinje, er at overgangen blir

- planlagt, helsefremmende og forutsigbar for ungdommen og pårørende
- tilrettelagt for at ungdommen gradvis blir mer selvstendig og delaktig i egen helse og behandling,
- effektiv, korrekt og sikker informasjonsflyt mellom og innenfor behandlings- og omsorgsnivåene samtidig som personvernet til den enkelte ungdom ivaretas,
- sikre helhetlige og sammenhengende helse- og omsorgstjenester til pasienter med behov for koordinerte tjenester, og at oppfølging og opplæring blir ivaretatt i et godt samarbeid mellom fagpersoner i UNN og kommunene, ungdom og pårørende både før, under og etter overføring.

Omfang

Retningslinjen gjelder for ungdom som har komplekse og sammensatt hjelpebehov, som har hatt lengre oppfølging ved BUK: Barne- og ungdomsavdeling / Habilitering for barn og unge, Barne- og ungdomspsykiatri og har oppfølging i den kommunale helse og omsorgstjenesten.

For pasienter inneliggende i døgnopphold på sykehus med behov for kommunale helsetjenester ved utskrivning skal [samarbeidsavtalen mellom UNN og kommunene](#) og retningslinje 2 benyttes.

Gjeldende ansvar og oppgaver i overgangsforløpene

Felleselementer for alle faser av overgangsforløpet

- Det bør tilstrebes kontinuitet i alle faser av forløpet; samme fagpersoner involvert så langt det lar seg gjøre.
- Alle ungdommer bør fra 12 års alder få snakke alene med behandler eller deler av konsultasjonene. Dette må dog vurderes ut fra ungdommens funksjonsnivå i hvert enkelt tilfelle.
- Ungdommene og pårørende skal involveres i planleggingen av overgangen. Pårørende bør forberedes på overgangen og det må avklares hvordan ungdommene ønsker at pårørende skal involveres.

Felles ansvar for ivaretagelse og kunnskapsbygging for ungdommen og dens pårørende:

UNN og kommunene skal

- ha rutiner for kartlegging og henvisning til lærings- og mestringstilbud og samarbeide om lærings- og mestringstilbud der dette er hensiktsmessig
- at familien og barnet får nødvendig informasjon og helhetlig veiledning om helse- og omsorgstjenestetilbudet,
- bidra til at ungdommen og pårørende har aktiv medvirkning i individuell plan og ansvar for egen helse
- sørge for at familien og barnet får nødvendig informasjon og helhetlig veiledning om andre velferdstjenester og relevante pasient- og brukerorganisasjoner, at familien og barnet gis veiledning i deres kontakt med disse, og at det formidles kontakt eller henvisning videre til slike tjenester eller organisasjoner; [sykehusets nettsider til barn og unge](#), [ung.no](#), [ungdomsmedisin.no](#), [helsenorge.no](#)

Forberedelsesfase: 12 til 16 år

Mål: Bidra til at ungdom gradvis håndterer egne helseutfordringer med gradvis selvstendigjøring og ansvarliggjøring tilpasset den enkelte ungdom.

- Informasjon om overgangsforløpet til pasienten og pårørende. Samtale skal gjennomgås på en alders-, utviklings- og funksjonstilpasset måte
- Det gjennomføres kartlegging av eventuelle behov for kommunal oppfølging, og ungdommen og dens pårørende får informasjon og forberedes på overgangsforløp
- Aktuelle mål og tiltak beskrives i pasientens individuelle plan, der denne er opprettet. Evt behov for koordinator eller plan meldes behov til kommunens koordinerende enhet.

- Pasient og pårørende inkluderes i hele prosessen med utarbeidelse av individuell plan der plan for overføring inkluderes.
- Det opprettes kontakt med fastlege, og ved behov for kommunale tjenester, det kommunale tildelings/forvaltningskontor/koordinerende enhet.
- Epikrise blir sendt til fastlegen og ved godkjenning fra ungdommen også til helsesykepleier/koordinator. Mellom 12 og 16 år blir epikrisen også sendt til både foreldrene og ungdommen selv, mens fra fylte 16 år blir den kun sendt til ungdommen. Når ungdommene fyller 16 år, får de myndighet til å bestemme over sin egen helse. Helsesykepleieren eller pasientens koordinator kan hjelpe med å gi informasjon til skolen hvis ungdommene ønsker det.

Overføringsfase 16 til 18 år

Denne fasen omfatter selve overføringen til voksensentrert omsorg og tiltak i forkant og etterkant av denne.

Mål: Sikre en god overføring internt og til kommunehelsetjenesten, koordinator og fastlege, med effektiv deling av informasjon og involvering av ungdommen i egen helse og mestring

UNNs oppgaver

- Ungdommene og pårørende skal involveres i planleggingen av overgangen. Pårørende bør forberedes på overgangen og det må avklares hvordan ungdommene ønsker at pårørende skal involveres.
- Behandler kaller inn til overføringsmøter mellom avsenderavdeling og kommunehelsetjenesten for informasjonsutveksling rundt ungdommen som skal overføres. Representasjonen i disse møtene bør være ungdommen, eventuelt sammen med pårørende, fastlege, kommunens koordinerende enhet/koordinator, og involverte fagpersoner fra kommunehelsetjenesten og UNN. Antall møter tilpasses etter behov. Videomøter kan være et alternativ.
- Epikrise/ nødvendige helseopplysninger sendes som elektronisk melding til fastlege og det kommunale forvaltningskontoret/koordinerende enhet.
- Det gjennomføres samtale med ungdommen på en alders-, utviklings- og funksjonstilpasset måte, med fokus på mestring av egen helse
- Legge til rette slik at ungdommen får møte nye behandlere der dette er mulig.
- Informere om og vurdere behov for sosionom
- UNN har plikt til å informere ungdommen og pårørende om retten til koordinator i UNN og kommunehelsetjenesten, eventuelt barnekoordinator, og melde ifra til koordinerende enhet, om behov for koordinator. når det er sannsynlig eller åpenbart at behovet er der
- det bør klargjøres i god tid av hvem som har ansvaret for den unge voksne i perioden mellom siste planlagte kontakt med barne- og ungdomsavdelingen og første konsultasjon ved voksenavdelingen.

Kommunens oppgaver:

- For ungdommer med behov for samarbeid mellom flere kommunale helse- og/eller velferdstjenester trer samordningsplikten inn, og kommunen står ansvarlig for samordning av tjenestetilbudet til ungdommen. Kommunen inviterer aktuelle aktører inn i

samarbeidsmøte ved behov. Der det er oppnevnt barnekoordinator ivaretar denne samordningsplikten

- Gjennomgå medisinsk informasjon og melde til UNN ved behov for opplæring eller ved manglende opplysninger som vil sikre en god overføring
- Ved behov invitere ungdommen og pårørende til eget møte for avklaringer rundt det kommunale tilbudet
- Legge til rette slik at ungdommen får møte nye behandlere der dette er mulig.
- tilby individuell veiledning som del av behandlingstilbudet der dette er aktuelt.

IP og koordinator

Individuell plan og koordinator er en rettighet for pasienten etter pasient- og brukerrettighetsloven

Retten til koordinator gjelder uavhengig av om pasienten eller brukeren ønsker individuell plan.

Dette er en rettighet for pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester forankret både jfr. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m, jfr. Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. og Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern.

Kommunen skal tilby koordinator, jfr. helse- omsorgstjenesteloven § 7-2. Eller barnekoordinator for familier jfr. § 7-2 a, samt **Individuell plan** jfr. § 7-1.

Helseforetakene skal tilby koordinator, jfr. spesialisthelsetjenesteloven § 2-5a. samt **Individuell plan** jfr. §2-5

Koordinerende enhet

I både helseforetaket og kommunene er det koordinerende enhet som har det overordnede ansvaret for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator (og for kommunene – barnekoordinator).

Helsepersonell skal snarest mulig gi melding til koordinerende enhet ved eget arbeidssted om pasienters og brukeres (og familiers) behov for individuell plan og koordinator, jfr.

helsepersonelloven § 38a. Helsepersonell må alltid vurdere pasientens rett til individuell plan og koordinator dersom de har behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Helseforetak eller institusjonen skal så snart som mulig varsle kommunens koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering når de ser at det er behov for en individuell plan som omfatter tjenester både etter helse- og omsorgstjenesteloven og etter spesialisthelsetjenesteloven eller psykisk helsevernloven. Helseforetaket eller institusjonen skal medvirke i kommunens arbeid med individuell plan.

Kommunens helse- og omsorgstjeneste og helseforetaket skal samarbeide med aktuelle tjenesteytere hvis tjenestemottakeren også har behov for andre tjenester enn fra helse- og omsorgssektoren.

Avvik

Ved mangelfull informasjonsutveksling rundt pasientens behov for helsehjelp ved overgang mellom barne- og voksenorienterte tjenester, meldes dette som samhandlingsavvik slik at forbedringstiltak gjennomføres.

Det gjøres oppmerksom på at rutiner er veiledende, og bør tilpasses hvert enkelt barn og ungdoms behov.

Aktuell styringsdata:

- Samarbeidsavtalen mellom kommunene og UNN. Særskilt retningslinje 2.
- <https://www.helsebiblioteket.no/innhold/retningslinjer/pediatri/generell-veileder-i-pediatri/17.0verganger-ungdom/17.4-innhold-i-overgangsforlop>
- https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61/KAPITTEL_2#%C2%A72-1e
- https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30/KAPITTEL_7#KAPITTEL_7
- <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>
- <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator>
- <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>
- <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/parendeveileder>

UTTKAST

Vil du gjøre UNN bedre for ungdom?

Bli med i ungdomsrådet vårt!

- Er du mellom 13 og 23 år?
- Har du erfaring med å være pasient eller pårørende på UNN?

Da trenger vi akkurat deg!

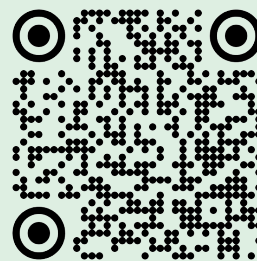
Bli med å gjør UNN til et bedre sted for barn og unge!

Som ungdomsrådsmedlem får man betalt for å bruke sine erfaringer, og vi serverer selvsagt mat til møtene!

Kontakt

nikolai.raabye.haugen@unn.no
Tlf. 90 14 43 10

Les mer og bli med!

unn.no/ungdomsradet

Ungdomsrådets handlingsplan 2024

I 2024 skal vi...

1. Ungdomshelse

- Jobbe for en trygg og god overgang mellom barn og voksenavdelingen på UNN HF.
- Jobbe for en bedre psykisk helse for alle unge.
- Gratis helsetjeneste til barn og unge til 23 år.
- Være involvert i arbeidet med maskot og prosjektet i forkanten av maskot.
- Samarbeide tettere med:
  - *Samvalgssenteret - rettigheter og tilgjengelighet for barn og unge.*
  - *Innovasjonsavdelingen – Mye ubenyttet potensiale for unge?*
  - *Avdelinger på UNN som har unge voksne*
- Arbeide for god digital helse (12-16)
  - *Status for videokonsultasjoner: Hvordan fungerer det i praksis i dag?*
  - *Helse Nord IKT – har mange digitale prosjekter for ungdom.*
- Informasjonssiden til og for ungdom på UNN
  - *Videoomvisning (BUK, BUP og Legevakten)*
    - *Hvordan forberede seg til innleggelse?*
    - *Hvordan ungdomsavdelingen ser ut?*
    - *Hvilket tilbud har ungdomsavdelingen for barn og ungdom – samt for foreldre og barn som pårørende.*
    - *Enklere for familier å forholde seg til dersom man kan vise litt om BUK/BUP på forhånd. Spesielt for dem med lang reisevei.*

2. Minoritetshelse

- Samarbeide tettere med Regionalt senter for kjønnsinkongruens (RSKi)
- Sørge for at helsepersonell fokuserer i større grad på rosa kompetanse i alle avdelinger og sektorer.
- Sørge for at informasjon på våre nettsider og informasjonsmateriell er på fremmedspråk og samisk.

- Delta under Arctic Pride sammen med resten av UNN under deres parole. Oppfordre UNN til å være mer synlig under Arctic Pride med flagg på UNN og mulighet for å ha seminaret eller annet om psykisk og somatisk helse og LGBT+.
- Fokuserer i større grad på samisk helse for ungdom.

3. Erfaringsutveksling/erfaringsdeling

- Samarbeide tettere med ungdomsrådene i Helse Nord og i fylket.
- Samarbeide tettere med brukerutvalget i UNN.
- Delta på relevante fora for å fortelle om ungdomsrådet – UiT og kommuner/ungdomsklubber.
- Delta i prosjekter hvor våre stemmer blir hørt og fulgt opp.

4. Rekruttering

- Knytte tettere kontakt og samarbeid med ungdomsorganisasjoner og ungdomsråd i fylket.
- Være tilstede å fortelle om ungdomsrådet med plakater og brosjyrer:
  - *UNN Tromsø, Åsgård, Narvik og Harstad. DPS*
  - *Skoler (Ungdomskoler, VGS og UiT)*
  - *Helsestasjoner/Headspace*
  - *Ungdomsklubber*
- Prøve å rekruttere via behandlere og avdelinger på UNN.
  - *Delta på avdelingsmøter med brosjyrer.*
  - *Lage en sak om ungdomsrådet i kanalene til UNN (Pingvinavisa/Intranettet).*
  - *Våre egne sosiale medie-kanaler.*
- Ungdomsrådets medlemmer opplyser om UR i sine egne miljøer.

5. Annet

- Få egen Instagram og Tiktok konto.
- Få tilgang til vår egen FB-side.
- Kursing og opplæring av ungdomsrådet
- Informasjonssiden til UR